

ФОТОВІКТОРИНА „ВІДГЛДАЙ, ХТО Я!”

1. Маю крила, але не пташка.
2. Живу і у воді, і на суші.
3. Довгожителька, вкрита панциром.
4. Бігати не вмію, не вмію літати, зате вмію плавати і добре пірнати.
5. Повільна беззуба морська хижачка.
6. Маю добрій нюх, поганий зір, очі без повік.
7. Захований у черепашку.
8. Великий плаский дзьоб, пласківатий хвіст, вкритий шерстю. Хутро густе, м'яке.
9. Гризун зі схожим на весло хвостом. Живе і у воді, і на суші.
10. Крила маю, але не літаю.

Юний зоолог

(твоє ім'я та прізвище)

№10/2017
КВІТЕНЬ

ХТО ВОНИ-ТВАРИНИ?

Коли запитують про тварин, найчастіше називають **звірів**: вовка, ведмедя, лисицю, собаку. Звірі мають волосяний покрив і вигодовують малят молоком. Слон, бегемот, дельфін – звірі, але волосяний покрив у слона і бегемота дуже незначний, а у дельфіна він зникнув. Бо навіщо у воді волосся?

Але до тварин належать не лише звірі. Горобець, сойка, вивільга, ворона, курка та інші **птахи** – теж тварини. Розпізнати пахів не завжди легко. Наприклад, пінгвін і страус – не літають, але обоє добре плавають. Кажан літає, але він не птах.

Тіло **риб** вкрите лускою. Дихають вони зябрами, рухаються у воді за допомогою плавників та всього тіла. У прісній воді живе сом, бичок, в'юн, короп, форель, карась, щука. У солоній – тріска, камбала, судак, тунець.

Мухи, бджоли, комарі, бабки, метелики і жуки – **комахи**. Ти легко розпізнаєш комах – у них шість ніг і тіло складається з трьох частин: голови, грудей і черевця.

А в **павука** аж 8 ніг, а тіло складається з головогрудей і черевця. Павуки – тварини, але не комахи.

Тварини пристосувалися до життя на суходолі, під землею, у воді і в повітрі. Розмаїття тварин у природі вражає: равлики, дощові хробаки, жаби, змії, ящірки, молюски.

Людина поділяє тварини на **дикі** та **свійські**. Дикі тварини самі добувають собі їжу, знаходять або будують житло, турбуються про своїх дитинчат. Свійські тварини живуть поруч з людиною. Люди турбуються про них, дбають про їхнє здоров'я, житло, їжу для них. **Тварини-домашні улюбленці** живуть разом з людиною у її квартирі.

Дарія Біда

СЛОВНИЧОК РОЗУМНИКА
Зоолог – учений, який вивчає тварин.

Лускаті-пернаті-воложки

(Наукова казка)

Готуючись до шкільної вистави, Зернята зображали тварин. Лапуня бігала навшпиньках та махала руками, наче крильцями. Пустунчик ховався за кріслом, вистрибував звідти та страшно гарчав. Розумник поважно походжав кімнатою та думав, як зобразити хобот слона. Костюмів ще не було.

– Я – **крокодил!** – Пустунчик намагався впіймати подругу:

– Пташечко, я тебе з'їм!

– Я не пташка! Я – **метелик!** – відбивалася Лапуня. – А крокодили не гарчать!

Серед цієї метушні перед Зернятами просто в повітрі розкрилася Чарівна Книга Природи.

– Якщо ви хочете зображені тварин, я вам допоможу, – прошелестіла Книга. На її сторінках, як на екрані жили різні тварини, великі та малі. – А чи знаєте ви, як розрізнати тварин?

– Легко! – вигукнув Пустунчик. – Хіба я **тигра** від **слона** не відрізню?

– Зараз перевіrimo, – посміхнулася Книга. – Чотирилапі, вкриті шерстю, вигодовують малят молоком – хто це?

– Ведмеді!

– Не тільки, – втрутився Розумник. – Це ознаки всіх звірів: і **ведмедя**, і **собаки**, і **крота**, і **білки**.

– Я думала, що звірі – це хижаки, які їдять інших тварин, – здивувалася Лапуня.

– Та ні, не всі звірі – хижаки. Серед звірів є хижі і рослиноїдні. Величезний **зубр** – не хижак, бо харчується травою, а маленька **ласка** – ще та хижачка, полює на менших тваринок.

Чарівна Книга Природи підтвердила їхню відповідь та загадала нову загадку:

– Лускаті, хвостаті, дихають зябрами, рухаються за допомогою плавців. Хто це?

– **Риби!** – хором вигукнули Зернята.

– А крокодил? – спитав Пустунчик.

– Крокодил дихає легенями, як і люди. У воді живуть не лише риби.

Дельфіни, кити, жаби, крокодили – тварини, а не риби! – пояснив Розумник.

– Все правильно. Тоді відгадуйте: дві ноги, два крила, вкриті пір'ям, дзьоб без зубів, несуть яйця, але не всі літають?

– Може, птахи? – невпевнено відповіла Лапуня. – Але чому не всі літають?

– Бо є нелітаючі птахи. Пінгвіни тільки плавають та ходять, страуси бігають, пташка ківі теж не літає. Але хто вкритий пір'ям, має ноги, крила і дзьоб, – той птах.

– А кажани? – спитав Пустунчик. – **Кажан** літає! В нього є крила!

– Шкірясті крила, які закінчуються лапами з кігтями. І кажан вкритий шерстю. Він – звір.

– У метелика теж крильця, – нагадала Лапуня. – Але метелики не пташки!

– У комах три пари ніг, дві пари крил, а тіло складається з трьох відділів: голова, груди, черевце. – Чарівна Книга Природи демонструвала різних комах. – У комах великі очі, які складаються з багатьох частин – фасеток. І комахи не вкриті пір'ям! Бувають комахи пухнасті, як **джмелі**, бувають нібито лускаті, як **жуки**, бувають **водяні**. Але з птахами, рибами та звірами комах не сплутаєш, коли знаєш ознаки!

– А у **павуків** 8 ніг! Вони що – не комахи?

– Звісно, ні. Павуки – окрема група тварин – павукоподібні.

– А слон? – не вгамовувався Розумник. – Він хто? Слони не вкриті хутром, але чотириногі. І бегемоти теж. А малят молоком вигодовують!

– **Слони** живуть у теплих краях, волосинок на їхньому тілі дуже мало, але вони є! А ще – у вухах і на кінчику хвоста. Такою китицею слонові зручно відганяти надокучливих комах. Тому слон – звір.

– Отож, щоб розрізнати хто звір, хто птах, а хто риба чи комаха, треба знати ознаки.

Чарівна Книга Природи, як завжди, раптово зникла. А Зернята загадували один одному загадки, називали ознаки тварин і відгадували їх.

Хочеш також зіграти в цю гру?

Олена Крижановська

ЗАВДАННЯ ВІД ЛАПУНІ.

Пригадай ознаки тварин, про яких йшлося в казці, і впиши у клітинки відповідні букви – **З** (звірі), **П** (птахи), **К** (комахи), **Р** (риби).